

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

**Forslag til Samarbejdsaftale om etablering af
grundvandsbeskyttende fredskov ved Højby og Lindved**

SAMMENFATTENDE REDEGØRELSE

Indhold

1.	Indledning	3
1.1	Samarbejdsaftalen	3
2.	Integration af miljøhensyn i samarbejdsaftalen.....	6
3.	Miljøvurdering af miljøfaktorerne	8
4.	Høringsvar	13
4.1	Projektafgrænsning i forhold til kommuneplanen og grundvandsbeskyttelse.....	13
4.2	Prioritering af skovrejsningen i den nordlige del af projektområdet.....	13
4.3	Skovbevoksningers placering i forhold til naboer, herunder skyggeforhold	14
4.4	Botaniske lokaliteter i projektområdet.....	14
4.5	Lokalhistoriske forhold	15
4.6	Rekreative forhold, herunder adgang og færdsel i skoven	15
5.	Valg af projektområde for samarbejdsaftalen om skovrejsning	17
6.	Sammenfatning	18
6.1	Miljørapport og samarbejdsaftalen.....	18
6.2	Høringsvar og samarbejdsaftalen	19
7.	Opfølgning på samarbejdsaftalen	21
8.	Bilagoversigt	22
	Bilag 1: Samarbejdsaftalen (selvstændigt bilag).....	22
	Bilag 2: Miljørapport (selvstændigt bilag)	22
	Bilag 3: Høringsvar.....	23

1. Indledning

VandCenter Syd, Odense Kommune og Naturstyrelsen Fyn gik i 2017 i gang med at undersøge muligheden for sammen at etablere en fælles bynær og grundvandsbeskyttende skov vest for Højby og Lindved. Et sådant skovrejsningsprojekt, gennemført ved opkøb af jorder, plantning af træer og naturlig tilgroning, etablering af lysåbne arealer og med mulighed for friluftsliv, vil kunne bidrage med mange samfundsmæssige goder.

Baggrunden for VandCenter Syds interesse for skovrejsning i området vest for Højby er, at dette område er opland til én af VandCenter Syds største kildepladser: Lindved Kildeplads. Kildepladsen er truet af forurening af grundvandet med pesticider, og der er derfor behov for at iværksætte en langsigtet indsats for at beskytte grundvandet.

Odense Kommune har en ambition om at blive Danmarks Grønneste Storby. For at nå den ambition, er et af målene at fordoble skov- og naturarealet i Odense Kommune. Der er også et mål om at etablere et sammenhængende skov- og naturområde rundt om Odense. En skov ved Højby og Lindved er et første skridt. Odense Kommune har derfor bevilliget 13 mio. kr. til etablering af skoven ved Højby og Lindved. I forbindelse med Klimaaftalen 'Klimaneutral 2030' som blev vedtaget af Odense Byråd i sommeren 2020 er en af hovedretningerne et grønnere Odense, med en kraftig intensiveret skovrejsning i Odense.

I forlængelse af Folketingets beslutning i 1989 om fordobling af skovarealet i Danmark har Naturstyrelsen i mere end 30 år arbejdet med skovrejsning og har etableret over 100 bynære og grundvands-beskyttende skove i Danmark, herunder adskillige på Fyn, bl.a. Elmelund Skov vest for Odense. Det er bl.a. sket i samarbejde med kommuner og vandforsyninger. Odense er Fyns største by med omkring 200.000 indbyggere og Danmarks 3. største by. Derfor giver det god mening at arbejde for endnu en større bynær rekreativ skov tæt på borgerne i Odense.

Alle partnere har således interesse i et fælles skovrejsningsprojekt. Ved at samarbejde med de øvrige partnere vil der i fællesskab kunne skabes synergi mellem interesser og en større skovrejsning.

På baggrund af den fælles interesse for et grundvandsbeskyttende og bynært skovrejsningsprojekt ved Odense, gennemførte parterne i 2017 en screening af et potentielt projektområde for skovrejsningsprojektet i forhold til hver af de 3 partners interesser, herunder grundvandsbeskyttelse og bynær skov, og i forhold til planlægningsmæssige bindinger, potentialer m.v. Screeningsrapporten har bidraget til beslutningen om en geografisk projektafgrænsning og projektets skala.

Der er udarbejdet et forslag til samarbejdsaftale om grundvandsbeskyttende fredskov ved Højby og Lindved. Forud for underskrift af samarbejdsaftalen er der nu gennemført en miljøvurdering af selve aftalen.

1.1 Samarbejdsaftalen

En forudsætning for at Naturstyrelsen kan erhverve jord og rejse skov er, at der er indgået en samarbejdsaftale med partnerne om økonomisk at ville bidrage til skovrejsningen.

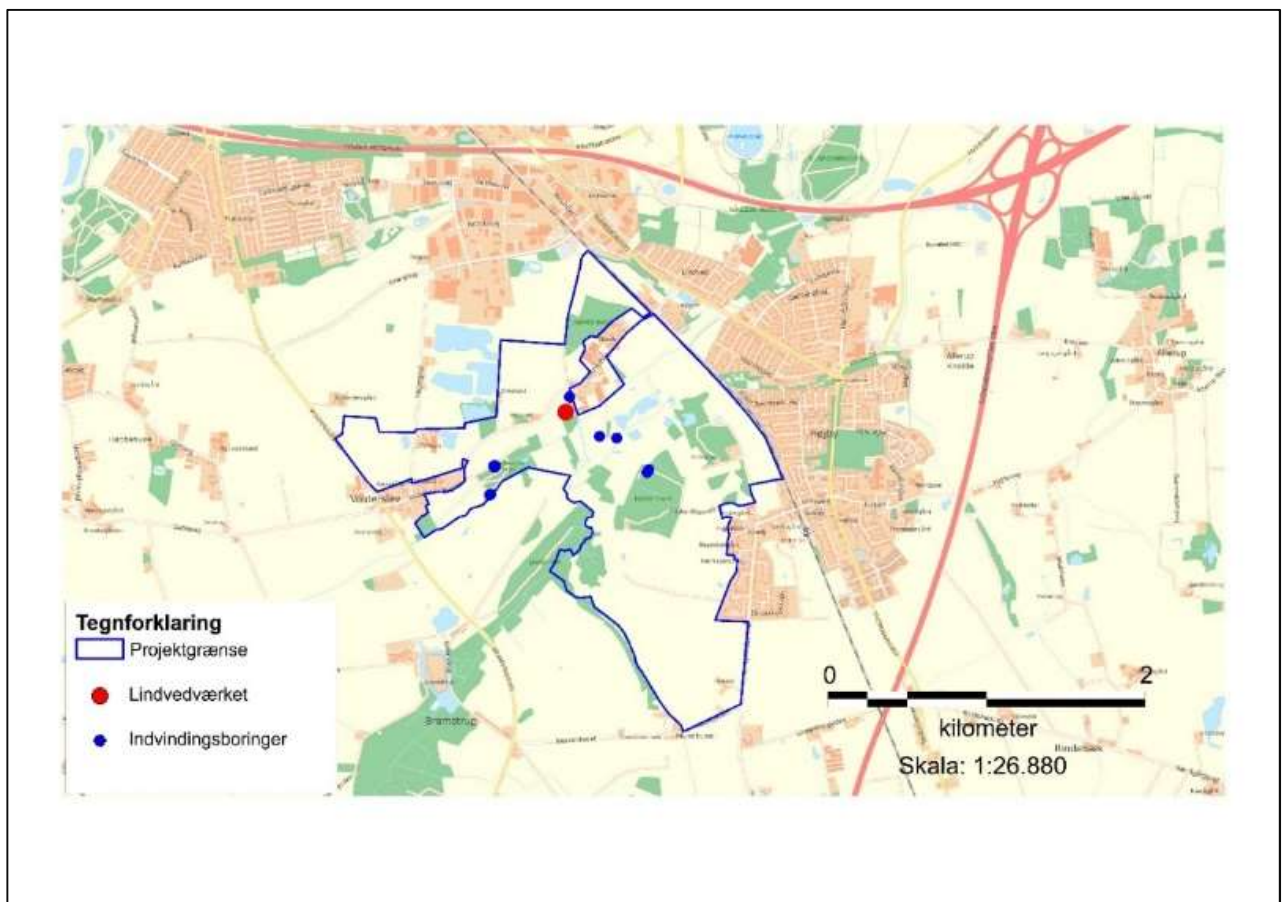
Samarbejdsaftalen fastlægger de formelle rammer for partnernes samarbejde om skovrejsningen. Aftalen omfatter således:

- Skovrejsningens geografiske afgrænsning og skala.
- Finansiering af skovrejsningen og samarbejdsaftalens varighed.
- Partnernes roller i forhold til skovrejsningen.

Skovrejsningens geografiske afgrænsning og skala

Projektområdet grænser mod nord op til industriområdet i den sydligste del af Odense. Mod Nordøst grænser projektområdet op til jernbanen mellem Svendborg og Odense. Øst for jernbanen ligger bydelene Lindved og Højby. Mod sydøst grænser projektområdet op til Højby. Mod syd og sydvest grænser projektområdet op til åbent land med spredt bebyggelse og skov. Desuden grænser projektgrænsen mod vest op til landsbyen Volderslev.

Projektområdets bruttoareal er ca. 305 hektar. Inden for projektområdet skønnes ca. 260 hektar at kunne indgå i en skovrejsning. Arealer omkring Lindved Å, som indgår i vådområdeprojektet, indgår således ikke i skovrejsningen.

Finansiering af skovrejsningen og samarbejdsaftalens varighed

På baggrund af projektets skala og skønnede omkostninger til erhvervelse og anlæg, er der opstillet et budget for projektet. På den baggrund har partnerne aftalt en fordeling af finansieringen, jf. tabel 1 og 2.

Samarbejdsaftalen løber i 20 år. Aftalen rummer mulighed for justering og kan opsiges af partnerne.

Budgettede omkostninger	Naturstyrelsen	VandCenter Syd	Odense Kommune	Sum, kr.
Omkostninger ved arealerhvervelser	4.940.000	32.110.000	12.350.000	49.400.000
Procestab ved salg af bygninger i projektområdet	4.000.000			4.000.000
Etablering af skov, natur, m.v.	13.000.000			13.000.000
Totalomkostninger, kr.	21.940.000	32.110.000	12.350.000	66.400.000

Tabel 1: Budget for realisering af skovrejsningsprojektet og tab ved salg af bygninger i projektområdet. Tabellen viser fordelingen af omkostninger til arealerhvervelser og anlæg af skoven, såfremt hele det foreslåede skovrejsningsprojekt realiseres. Beregningen er baseret på en anslået, gennemsnitlig hektarpris på 190.000 kr., udgifter til anlæg af skoven på 50.000 kr. pr. hektar og et samlet skønnet ejendomstab på bygninger på ca. 4 mio. kr.

Finansiering	Naturstyrelsen	VandCenter Syd	Odense Kommune
Fordeling af omkostninger ved arealerhvervelser	10%	65%	25%
Fordeling af omkostninger ved salg af bygninger	100%	0%	0%
Fordeling af omkostninger ved anlæg af skoven	100%	0%	0%
Fordeling af totalomkostninger	35%	47%	18%

Tabel 2: Fordelingen af finansieringen af omkostninger til realisering af skovrejsningsprojektet.

Partnernes roller i forhold til skovrejsningen

På baggrund af samarbejdsaftalen kan Naturstyrelsen erhverve ejendomme til skovrejsning.

Aftalen giver VandCenter Syd A/S ret til at pålægge deklarerationer om forbud mod brug af gødskning og pesticider på de erhvervede arealer. Desuden får VandCenter Syd A/S mulighed for at etablere nye kildepladser med tilhørende adgangsveje, foretage de nødvendige forudgående hydrologiske undersøgelser samt placere indvindingsboringer og råvandsledninger i nødvendigt omfang.

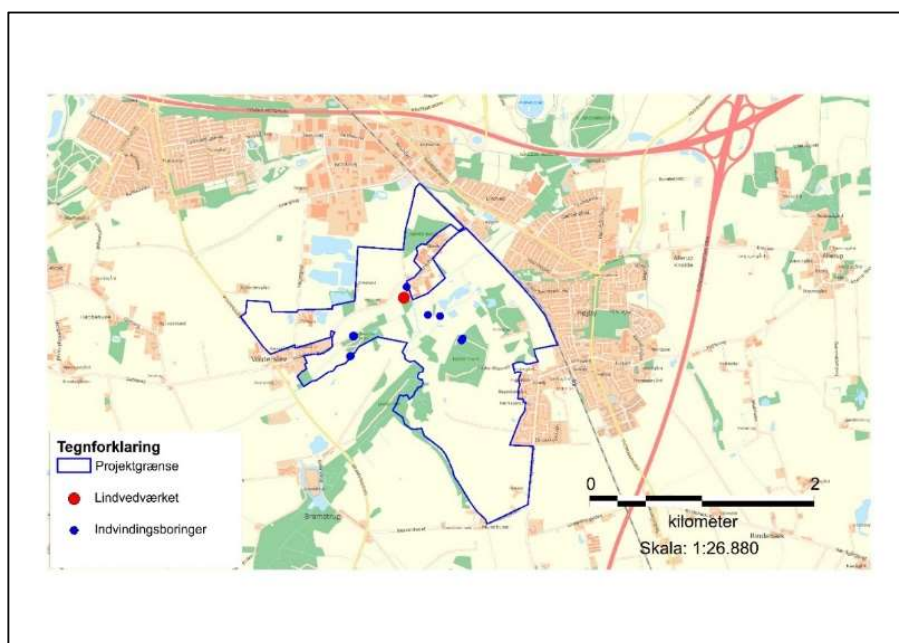
Efter køb af arealer til skovrejsning gennemfører Naturstyrelsen sammen med Kommunen og VandCenter Syd A/S en borgerinddragelsesproces i forbindelse med planlægningen for etablering af skov, lysåbne arealer og friluftsliv på de konkrete arealer.

2. Integration af miljøhensyn i samarbejdsaftalen

Forud for udarbejdelse af samarbejdsaftalen blev der fastlagt et fælles interesseområde for samarbejdet. Inden for interesseområdet blev der i 2017 gennemført en screening, som bl.a. omfattede følgende temaer:

- Kommuneplanlægning og anden relevant planlægning
- Beskyttet natur, fortidsminder m.v.
- Grundvand
- Rekreative muligheder

Alle partnere havde ønsker om en større skovrejsning for at tilgodese partnerens interesser i forhold til projektet. På baggrund af screeningen blev der afgrænset et projektområde på tilsammen ca. 260 ha, som vist på kortet nedenfor.

Figur 2: Geografisk placering og afgrænsning af projektet.

Den geografiske afgrænsning er således baseret på ovennævnte screenings-temaer, som i vid udstrækning overlapper med de miljøfaktorer, som miljøvurderingen omfatter. Således er der i udviklingen af projektet taget højde for en række miljøhensyn:

- Vand. Afgrænsning af projektområdet for skovrejsningen er tilpasset VandCenter Syds interesse i beskyttelse af indvindingsoplandet til Lindved Kildeplads.
- Menneskers sundhed. Afgrænsning af projektområdet for skovrejsningen er sket, så der vil være god tilgængelighed til projektområdet i forhold til rekreativt brug.

Når samarbejdsaftalen er godkendt, er der skabt en ramme for opkøb af jord til skovrejsning. Den konkrete skovrejsning gennemføres i overensstemmelse med Naturstyrelsens retningslinjer for statslig

skovrejsning. Disse retningslinjer udstikker regler for, hvordan en række miljøforhold håndteres på det konkrete planlægningsniveau, således at der i forbindelse med gennemførelse af skovrejsningen sker en afbødning/afværgelse af negative påvirkninger.

3. Miljøvurdering af miljøfaktorerne

Der er i foråret 2021 udarbejdet en miljøvurdering af samarbejdsaftalen, jf. miljørapporten bilag 2. På baggrund af en afgrænsningsrapport er der udvalgt 9 miljøfaktorer til nærmere miljøvurdering. Miljøvurderingen af indvirkningen på de enkelte faktorer fremgår nedenfor.

Miljøfaktor	Vurderingskriterie	Indikator	Miljøvurdering
Biologisk mangfoldighed, natur, flora og fauna	Påvirkning af biologisk mangfoldighed, natur, flora og fauna	Udvikling og fremme af biologisk mangfoldighed og udvikling af ny flora, fauna og natur. Ændring af forvaltningen af nuværende biodiversitet, flora og fauna og forventet effekt af dette. Sammenhæng mellem naturarealer/gamle skove.	Positiv Positiv Positiv
Befolkningens og menneskers sundhed	Påvirkning af sundhed og rekreative interesser. Skyggekast fra skoven på beboelse og have Påvirkning af adgangen til rent drikkevand	Adgang til skov og natur og mulighed for friluftsliv. Højstammede træers afstand til naboejendomme. Ændring af forvaltning af arealerne, så der ikke sker forurening af drikkevandet.	Positiv/negativ Negativ Positiv
Jordbund og jordarealer	Påvirkning af jordbundsforhold og jordarealer.	Ændring af driften af jorden og ændret arealanvendelse, som følge af etablering af skov og lysåbne arealer.	Positiv

Vand	Påvirkning af drikkevandsinteresser, grundvand og vandmiljø.	Ændring af driften af jorden og ændret arealanvendelse.	Positiv
Luft og klimatiske faktorer	Påvirkning af luft og klima.	Skovrejsningens binding af CO ₂ og substitutionseffekt (f.eks. ved at træ erstatter beton og stål i byggeri).	Positiv
Materielle goder	Påvirkning af landbrugsbedrifters erhvervsmæssige interesser. Påvirkning af naboers mulighed for byggeri.	Naturstyrelsens procedure for opkøb af landbrugsejendomme inden for projektområdet. Udvikling af ammoniakfølsom skov. Naturbeskyttelseslovens § 17 om skovbyggelinje	Positiv/negativ Neutral Negativ
Landskab	Påvirkning af landskabet.	Skovrejsningens tilpasning til landskabsområdet omkring Lindved og Højby	Positiv
Kulturarv og arkæologisk arv	Påvirkning af kulturarv og arkæologisk arv.	Museets mulighed for afdækning af kulturspor og bidrage med forslag til kultursporenes integration i skovrejsningen. Naturstyrelsens forvaltning af kulturarv og arkæologisk arv.	Positiv Positiv
Kumulative effekter	Kumulativ påvirkning af miljøet.	Den kumulative effekt på miljøfaktorer, som følge af at skovrejsningen gennemføres i stor skala	Positiv

		og/eller skovrejsningens multifunktionalitet.	
--	--	---	--

Miljøvurdering af de 9 miljøfaktorer viser, at skovrejsningsprojektet vil have en positiv indvirkning på 7 miljøfaktorer, mens skovrejsningen kan have en negativ påvirkning på 2 miljøfaktorer, som er menneskers sundhed og materielle goder.

Miljøfaktoren menneskers sundhed

For miljøfaktoren menneskers sundhed vurderes i miljørapportens afsnit 6.3.1, at skovrejsningen vil kunne have en både positiv og negativ effekt i forhold til påvirkning af sundhed og rekreative interesser.

For borgere, som bor uden for projektområdet, vurderes mulighederne for øget adgang til skov, natur og mulighed for friluftsliv at være en væsentlig positiv indvirkning. For borgere, som bor inden for projektområdet kan påvirkningen af muligheden for friluftsliv både være positiv og negativ. For de fleste borgere opfattes det meget attraktivt at bo nær et skovområde med mulighed for friluftsliv, men for de borgere i området, som ikke har interesse i at benytte skoven rekreativt vil skovrejsningen kunne opleves negativ f.eks. i form af øget færdsel i området og nær deres boliger. Denne indvirkning søges afbødet gennem en planlægning, så borgere, som bor uden for området og skal ud i skoven, så vidt muligt tidligt ledes ind i skoven via parkeringspladser og skovveje/-stier.

Lodsejere, som ejer privat skov i området, vil kunne opleve det øgede rekreative brug af området negativt, hvis borgere færdes i skoven uden hensyntagen til adgangsreglerne i private skove. Naturstyrelsen opsætter piktogramstandere ved indgange til Naturstyrelsens arealer, så det er tydeligt for borgere at se, hvornår de befinder sig i en offentlig skov. På samme måde har private lodsejere mulighed for at opsætte skilte ved deres skove, med Naturbeskyttelseslovens adgangs- og ordensregler for private skove. Sådant et skilt kan private skovejere gratis bestille hos organisationen Dansk Skovforening.

Da indvirkningerne er overvejende positive og ønsket i forhold til miljømålsætningerne, planlægges ikke yderligere afværgeforanstaltninger.

For miljøfaktoren menneskers sundhed vurderes i miljørapportens afsnit 6.3.2, at skovrejsningen vil kunne have en negativ skyggepåvirkning de steder, hvor naboejendommens beboelser og haver med tiden kan blive påvirket af skygge fra skoven.

Da det på nuværende tidspunkt er uvist, i hvor stort omfang samarbejdsaftalen fører til skovrejsning i samarbejdsaftalens 20 årige periode, er det ikke muligt nøjagtigt at forudsige omfanget af boliger, som vil blive negativt påvirkede

Naturstyrelsens generelle retningslinjer suppleret med evt. yderligere afstand mellem hus/have og skovkant ud fra konkrete vurderinger vurderes, at være tilstrækkelige til at reducere/afbøde negativ skyggeeffekt. I forbindelse med borgerinddragelsen med dialog om den konkrete plan har borgerne og naboer mulighed for at komme med ideer og forslag til planen, som vil indgå i den samlede afvejning af planen.

Den konkrete plan for skovrejsning skal VVM-screenes i henhold til miljøvurderingslovens afsnit III, jf. miljørapportens afsnit 3. Den konkrete plan vil bl.a. vise skovens placering i forhold til tilgrænsende ejendomme, herunder hvor der er holdt afstand i henhold til retningslinjerne, hvor der evt. er holdt en

øget afstand, og hvor der placeres lysåbne arealer i forhold til landsbyer og tilstødende ejendomme. Det betyder, at der på dette tidspunkt vil være et konkret grundlag for at foretage miljøvurderingen i forhold til skygge.

Af ovennævnte grunde planlægges ikke yderligere afværgeforanstaltninger på nuværende niveau.

Miljøfaktoren materielle goder

For miljøfaktoren materielle goder vurderes i miljørapportens afsnit 6.7, at skovrejsning både kan have en positiv og negativ påvirkning af landbrugsbedrifter afhængig af den enkelte landbrugsbedrifts erhvervsmæssige interesser.

Salg af jord til skovrejsningen er baseret på frivillighed. Salg af jord kan enten ske gennem direkte skødehandler eller gennem en jordfordeling. Begge typer af handler kan anvendes i hele den 20-årige projektperiode efter behov.

Skovrejsningen kan på langt sigt (ca. 200 år) blive kategoriseret som ammoniakfølsom skov. Dette kan på meget langt sigt have en negativ påvirkning af landbrugsbedrifter. Lovgivningsmæssige krav i forhold til håndtering af kvælstof og udviklingen i teknologi i den tidsperiode, som det tager skoven at blive ammoniakfølsom, vil sandsynligvis medføre at der uanset tilstedeværelsen af ammoniakfølsom skov eller ej, vil være skærpede krav til kvælstofemission til den tid. Der er ét erhvervsmæssigt husdyrbrug inden for projektområdet og ét erhvervsmæssigt husdyrbrug i en radius af 1 km fra projektområdet. Der ligger i dag potentielt ammoniakfølsomme skove i en afstand af ca. 0,5 km fra disse ejendomme, som potentielt vil kunne medføre krav om begrænsning af belastningen af ammoniak.

Da salg af jord til skovrejsning er frivillig og tidshorisonten for at skovrejsningsskoven udvikler sig til ammoniakfølsom skov har et sigte på 200 år vurderes påvirkningen af landbrugserhvervets interesser samlet set at være meget begrænsede og der vurderes ikke behov for afværgeforanstaltninger.

Skovrejsningen vil kaste en skovbyggelinje på 300 meter fra skovbrynets kant. Det betyder at en række ejendomme, som grænser op til skovrejsningen, vil kunne blive omfattet af en skovbyggelinje, jf. naturbeskyttelseslovens § 17. Odense Kommune kan dispensere fra skovbyggelinjen. Der skal foretages en konkret vurdering i hver enkelt byggesag. Da det på nuværende tidspunkt er uvist, i hvor stort omfang samarbejdsaftalen fører til skovrejsning i samarbejdsaftalens 20 årige periode, er det ikke muligt nøjagtigt at forudsige omfanget af boliger, som vil blive negativt påvirkede af skovbyggelinjen. Desuden er del af ejendommene beliggende i byzone allerede i dag omfattet af en skovbyggelinje.

Der udarbejdes først konkrete planer for skovrejsningen, når der er erhvervet jord til projektet. Skovrejsningen består oftest af ca. 2/3 skovbevoksede arealer og 1/3 lysåbne naturarealer. Placering af lysåbne arealer i tilknytning til naboejendomme vil have indflydelse på skovbrynets placering og vil kunne have af en afbødende effekt i forhold til at begrænse, at eksisterende byggeri begrænser indsynet til skoven og skovbrynet og bevarelsen af skovbrynet som værdifuldt levested for plante- og dyrelivet. I forbindelse med udarbejdelse af den konkrete plan gennemføres en borgerinddragelse, hvor borgerne og naboer har mulighed for at komme med ideer og forslag til planen. Placeringen af den lysåbne natur og borgerinddragelsen vil kunne bidrage til at begrænse effekten af skovbyggelinjen.

Den konkrete plan for skovrejsning skal VVM-screenes i henhold til miljøvurderingslovens afsnit III, jf. afsnit 3. Den konkrete plan vil bl.a. vise, skovens placering i forhold til tilgrænsende ejendomme, herunder hvor der placeres lysåbne arealer i forhold til bebyggelse i byzone, landsbyer og tilstødende

selvstændigt beliggende ejendomme. Det betyder, at der på dette tidspunkt vil være et konkret grundlag for at foretage miljøvurderingen i forhold til skovbyggelinjen.

På baggrund ovennævnte forhold vurderes, at miljøvurderingen ikke giver anledningen til at justere i forslaget til samarbejdsaftalen.

4. Høringsvar

Der er modtaget 4 høringsvar. Nedenfor laves en tematisk gennemgang af høringsvarene, bl.a. i forhold til hvordan de er taget i betragtning i forhold til samarbejdsaftalen og miljørapporten eller om de vil blive inddraget i den videre proces med gennemførelse af skovrejsning på baggrund af samarbejdsaftalen.

4.1 Projektafgrænsning i forhold til kommuneplanen og grundvandsbeskyttelse

Bemærkninger til høringsvar nr. 1 og 4.

Det fremgår af høringsvar nr. 1, at det er en dårlig ide at inddrage et område, der i kommuneplanen er udlagt til mulige byggegrunde med den begrundelse at der mangler byggegrunde i Højby til parcelhuse.

Det er ud fra høringsvaret ikke muligt at lokalisere, hvilket areal høringsvaret refererer til eller om placeringen af projektgrænsen i forhold til kommuneplanens udlæg af boliger er misforstået. De arealer som Kommuneplan 2020-2032 udlægger til boliger ved Højby er ikke en del af projektområdet. Der er derfor ikke nogen modsætninger mellem Kommuneplan 2020-2032 og projektområdet.

Odense Kommune og VandCenter Syd har tidligere haft en samarbejdsaftale om skovrejsning. I denne aftale indgik et mindre område nord for Højby og vest for jernbanen, som Odense Kommune i Kommuneplan 2020-2032 har udlagt til byudvikling og derfor indgår arealet ikke længere i projektområdet for skovrejsning.

Det fremgår af høringsvar nr. 4 fra en nabo til projektområdet, at der ikke ønskes skovrejsning på den tilgrænsende landbrugsjord, som er en bakke, da ønsket er fortsat at bo ugenert i forhold til naboer og offentlige arealer.

Når arealet, som grænser direkte op til naboen, er medtaget i projektområdet, skyldes det, at arealet rummer store grundvandsinteresser, da det ligger indenfor for det nære opland til Lindved Kildeplads, der er truet af forurening af grundvandet med pesticider.

Hvis arealet på et tidspunkt erhverves til skovrejsning, vil der i forbindelse med planlægningen af arealet blive gennemført en borgerinddragelsesproces, hvor borgere har mulighed for at komme forslag til planlægningen af skoven, jf. miljørapportens afsnit 6.3.2 Skygge. Der vil f.eks. kunne laves en plan, hvor stier placeres med en vis afstand til naboejendommen og/eller der kan etableres beplantning som begrænser generne. Det må dog bero på en konkret dialog og vurdering på det tidspunkt.

4.2 Prioritering af skovrejsningen i den nordlige del af projektområdet

Bemærkninger til høringsvar nr. 3.

Det fremgår af høringsvaret, at der er et ønske om at skovrejsningen prioriteres indledt i det nordligste område. Proceduren for Naturstyrelsens erhvervelse af jord til skovrejsning fremgår af miljørapportens afsnit 6. 7 Materielle goder. Her fremgår at erhvervelse af jord til skovrejsning er baseret på lodsejeres frivillige salg af jord. Naturstyrelsen kan derfor ikke prioritere, hvor i projektområdet der først rejses skov.

4.3 Skovbevoksningers placering i forhold til naboer, herunder skyggeforhold

Bemærkninger til høringssvar nr. 2.

I høringssvaret gives udtryk for en bekymring over hvor "indkapslende" en evt. skovrejsning vil kunne være omkring deres matrikel, med den konsekvens at ejendommen kommer til at ligge i mørke og skygge.

Det fremgår af miljørapportens afsnit 6.3.2 Skygge, hvordan Naturstyrelsen efter erhvervelse af jord til skovrejsningen arbejder med planlægningen af skoven. Planlægningen indledes med en forundersøgelse, som giver kendskab til de lokale forhold, herunder nabobeboelsers placering i forhold til en kommende skov.

I forbindelse med planlægningen af skoven har Naturstyrelsen retningslinjer, som bl.a. fastlægger regler for i hvilken afstand fra naboejendommens matrikelgrænse, der må plantes på de strækninger, hvor skoven grænser op til bolig og have. Afstanden afhænger af ejendommens beliggenhed i forhold til skoven. I forbindelse med den konkrete planlægning, besluttes om skovkanten skal trækkes yderligere væk fra boliger ud fra en samlet afvejning af interesser i forhold til skovrejsningen. Dette kan f.eks. ske ved at der udlægges et lysåbent areal op til nabobeboelsen.

Der holdes en række borgermøder i forbindelse med udarbejdelse af planen for den konkrete etablering af skoven, hvor der vil være dialog med borgerne om planen. Det endelige forslag til plan sendes i offentlig høring og efterfølgende gennemføres en VVM-screening af planen i henhold til miljøvurderingslovens afsnit 3, hvor der bl.a. vil blive foretaget en miljøvurdering i forhold til skygge.

Ovennævnte planlægningsproces medvirker til at naboejendomme ikke eller i begrænset omfang vil blive påvirkede af skygge fra skovrejsning.

4.4 Botaniske lokaliteter i projektområdet

Bemærkninger til høringssvar nr. 3.

Høringssvaret refererer indledningsvist til miljørapporten s. 18 afsnit 4. Miljøstatus, hvor der i afsnit 2 står, at der kun er få og spredte beskyttede vandhuller på landbrugsfladerne. Høringssvaret gør opmærksom på, at der inden for projektområdet er lokaliteter af hhv. største og meget stor botanisk betydning, jf. rapporten Moser i Fyns Amt, Odense Kommune, Rapport 21, 1992. Det drejer sig om 4 moser, som Fyns Amt har foretaget registreringer i 1990'erne.

Alle de nævnte 4 moser er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Disse er alle beliggende enten i eller i nær tilknytning til ådalen omkring Lindved å og indgår derfor i miljørapporten i sætningen forud for den tekst som citeres i høringssvaret: "I ådalen omkring Lindved Å er der en række naturtyper (eng, mose, overdrev, sø og å). I den øvrige del af projektområdet er der kun få og spredte beskyttede vandhuller".

Af miljørapportens afsnit 6.2 Miljøfaktor: Biologisk mangfoldighed, flora, fauna og natur fremgår under **Indikatoren ændring af forvaltningen af nuværende biodiversitet, flora og fauna og forventet effekt af dette**, hvordan Naturstyrelsen tager hensyn til de beskyttede arealer.

4.5 Lokalhistoriske forhold

Bemærkninger til høringssvar nr. 3.

I høringssvaret foreslås at der medtages et afsnit i miljørapporten om lokalhistorie.

Der beskrives, hvordan dele af ådalen tidligere har været en form for delta med flere øer. Matr. nr. 53a, Højby By ligger i østlig forlængelse af dette mose/delta-område. Bakken på matr. nr. 53a har således for 200 år siden været en skovbevokset ø med betegnelsen Trundholm.

Formålet med miljørapporten er at redegøre for, hvordan Forslaget til samarbejdsaftale om en grundvandsbeskyttende skov ved Højby og Lindved kan påvirke de nuværende miljøforhold i området.

Det nævnte mose/deltaområde i Lindved Ådal indgår som udgangspunkt ikke i skovrejsningsaftalen, jf. Forslag til samarbejdsaftale om grundvandsbeskyttende skovrejsning ved Højby og Lindved s. 5 nederste afsnit.

Informationerne om de historiske forhold omkring matr. nr. 53a Højby By, herunder at bakken tidligere har været skovbevokset og oplysninger om stednavne, er interessante i forhold til den kommende forundersøgelse og planlægning af skovrejsning i området.

På dette planniveau vurderes ikke at være behov for et afsnit om lokalhistoriske forhold. I forbindelse med forundersøgelse af de arealer, som erhverves til skovrejsning anmodes Odense Bys Museer om en udtalelse i henhold til museumsloven og i den forbindelse anmodes museet også om at oplyse, om der er interessante kulturmiljøinteresser i tilknytning til arealerne, jf. miljørapportens afsnit 6.9 Miljøfaktor: Kulturarv og arkæologisk arv. I forbindelse med borgerinddragelse opfordres borgere til at dele viden om området, som kan være relevant i forhold til den konkrete planlægning af arealet eller formidling af området. Dette kan f.eks. være om lokalhistoriske forhold.

4.6 Rekreative forhold, herunder adgang og færdsel i skoven

Bemærkninger til høringssvar nr. 3. og 5.

I høringssvar nr. 3 gøres opmærksom på, at der på matr.nr. 53a Højby By, som Naturstyrelsen har erhvervet til skovrejsning, ligger en jernbaneoverskæring som tidligere har været anvendt til landbrugsmaskiner, men nu er blevet lukket. Overskæringen benyttes af lokale gående til at komme fra parcelhuskvartererne i Højby og over i den nuværende skov. Det foreslås, at overskæringen genåbnes som officiel overgang for gående. Sådanne overgange findes andre steder i landet.

Når arbejdet med forundersøgelse og planlægning af det nye areal går i gang vil Naturstyrelsen undersøge om det er muligt at etablere en lovlig, skiltet krydsning for gående ved brug af den tidligere overskæring.

Det fremgår af høringssvar nr. 4 fra en nabo til projektområdet, at der ikke ønskes skovrejsning på den tilgrænsende landbrugsjord, da ønsket er fortsat at bo ugenert i forhold til naboer og offentlige arealer. Dette begrundes med at der ikke ønskes færdsel på en nærliggende bakke i projektområdet, hvorfra der er udsigt til naboens have.

Der fremgår af miljørapportens afsnit 6.3.1 Friluftsliv en beskrivelse af, hvordan en skovrejsning tæt på naboejendomme vil kunne opleves negativ i form af øget færdsel i skoven og nær deres boliger. Det fremgår desuden, at Naturstyrelsen i forbindelse med planlægningen af skovrejsningen søger at afbøde en negativ virkning via den måde borgere ledes ind i skoven via parkeringspladser og skovveje/-stier.

Tilsvarende vil stiforløb i skoven søges planlagt så negative indvirkninger i form af udsigt til haver begrænses og så vidt muligt undgås. De konkrete tiltag må bero på en konkret dialog i forbindelse med borgerinddragelsen om den konkrete plan for arealet, hvis det erhverves til skovrejsning.

5. Valg af projektområde for samarbejdsaftalen om skovrejsning

Skovrejsningsprojektets partnere VandCenter Syd, Odense Kommune og Naturstyrelsen har i fællesskab udvalgt og afgrænset projektområdet på baggrund af en fælles sum af interesser.

VandCenter Syds har stor interesse i skovrejsning i området vest for Højby, da dette område er opland til én af VandCenter Syds største kildepladser: Lindved Kildeplads. Kildepladsen er truet af forurening af grundvandet med pesticider, og der er derfor behov for at iværksætte en langsigtet indsats for at beskytte grundvandet.

Odense Kommune har en ambition om at blive Danmarks Grønneste Storby. For at nå den ambition, er et af målene af fordoble skov- og naturarealet i Odense Kommune. Der er også et mål om at etablere et sammenhængende skov- og naturområde rundt om Odense. En skov ved Højby og Lindved er et første skridt. I forbindelse med Klimaaftalen 'Klimaneutral 2030' som blev vedtaget af Odense Byråd i sommeren 2020 er en af hovedretningerne et grønnere Odense, med en kraftig intensiveret skovrejsning i Odense.

For Naturstyrelsens vedkommende er projektet lokaliseret i forhold til Danmarks 3. største by, som gør det relevant at etablere et statsligt, bynært skovrejsningsprojekt.

På baggrund af samarbejdsaftalens formål, partnernes interesser, jf. ovenfor, kombineret med at Odense Kommunes geografiske virkeområde er Odense Kommune, vurderes der ikke at være rimelige alternativer, hvor alle partnernes prioriterede interesser kan tilgodeses i tilstrækkeligt omfang til, at alle ønsker at deltage i et samarbejde. Derfor er der ikke gennemført en vurdering af alternativer.

6. Sammenfatning

6.1 Miljørapport og samarbejdsaftalen

Det fremgår af afsnit 3, at der er gennemført en miljøvurdering af samarbejdsaftalen i forhold til 9 miljøfaktorer. Miljøvurderingen af de enkelte miljøfaktorerers indvirkning på miljøet fremgår af skemaet i afsnit 2.

Miljøvurdering af de 9 miljøfaktorer viser, at skovrejsningsprojektet vil have en positiv indvirkning på 7 miljøfaktorer, mens skovrejsningen kan have en negativ påvirkning på de sidste 2 miljøfaktorer, som er menneskers sundhed og materielle goder.

Miljøfaktoren menneskers sundhed – vurderingskriteriet sundhed og rekreative interesser

For miljøfaktoren menneskers sundhed vurderes i miljørapportens afsnit 6.3.1, at skovrejsningen vil kunne have en både positiv og negativ effekt i forhold til påvirkning af sundhed og rekreative interesser.

For de borgere i området, som ikke har interesse i at benytte skoven rekreativt, vil skovrejsningen kunne opleves negativ f.eks. i form af øget færdsel i området og nær deres boliger. Når der erhverves jord til skovrejsning vil denne indvirkning søges afbødet gennem en planlægning, hvor borgere, som bor uden for området og skal ud i skoven, så vidt muligt tidligt ledes ind i skoven via parkeringspladser eller adgangsveje/-stier og ved at stier i skoven placeres med en vis afstand til naboejendomme og/eller ved beplantning, som begrænser indkig til naboejendomme.

Lodsejere, som ejer privat skov i området, vil kunne opleve det øgede rekreative brug af området negativt, hvis borgere færdes i skoven uden hensyntagen til adgangsreglerne i private skove. Denne adfærd søges afbødet gennem skiltning.

Da skovrejsningens indvirkningen i forhold til menneskers sundhed overvejende er positive og ønsket i forhold til miljømålsætningerne, planlægges ikke yderligere afværgeforanstaltninger.

Miljøfaktoren menneskers sundhed – vurderingskriteriet skyggekast fra skoven på beboelse og have

For miljøfaktoren menneskers sundhed vurderes i miljørapportens afsnit 6.3.2, at skovrejsningen vil kunne have en negativ skyggepåvirkning de steder, hvor naboejendommens beboelser og haver med tiden kan blive påvirket af skygge fra skoven.

Naturstyrelsens generelle retningslinjer suppleret med evt. yderligere afstand mellem hus/have og skovkant ud fra konkrete vurderinger vurderes, at være tilstrækkelige til at reducere/afbøde negativ skyggeeffekt. I forbindelse med borgerinddragelsen med dialog om den konkrete plan har borgerne og naboer mulighed for at komme med ideer og forslag til planen, som vil indgå i den samlede afvejning af planen.

Den konkrete plan for skovrejsning skal VVM-screenes i henhold til miljøvurderingslovens afsnit III, jf. miljørapportens afsnit 3. På det tidspunkt vil der være et konkret grundlag for at foretage konkret miljøvurderingen i forhold til skygge.

Af ovennævnte grunde planlægges ikke yderligere afværgeforanstaltninger på nuværende niveau.

Miljøfaktoren materielle goder – vurderingskriteriet landbrugsbedrifters erhvervmæssige interesser

For miljøfaktoren materielle goder vurderes i miljørapportens afsnit 6.7, at skovrejsning både kan have en positiv og negativ påvirkning af landbrugsbedrifter afhængig af den enkelte landbrugsbedrifts erhvervmæssige interesser.

Salg af jord til skovrejsningen er baseret på frivillighed. Da salg af jord til skovrejsning er frivillig og der er mulighed for at kombinere køb af jord med jordfordeling, som kan give lodsejere mulighed for bedre arrondering, vurderes ikke behov for afværgeforanstaltninger.

Skovrejsningen kan på langt sigt (ca. 200 år) blive kategoriseret som ammoniakfølsom skov. Dette kan på meget langt sigt have en negativ påvirkning af landbrugsbedrifter. Der er to erhvervmæssige husdyrbrug inden for projektområdet hhv. i en radius af 1 km fra projektområdet. Der ligger i dag potentielt ammoniakfølsomme skove i en afstand af ca. 0,5 km fra disse ejendomme, som potentielt vil kunne medføre krav om begrænsning af belastningen af ammoniak.

Da salg af jord til skovrejsning er frivillig og tidshorizonten for at skovrejsningsskoven udvikler sig til ammoniakfølsom skov har et sigte på 200 år vurderes påvirkningen af landbrugerhvervets interesser samlet set at være meget begrænsede og der vurderes ikke behov for afværgeforanstaltninger.

Miljøfaktoren materielle goder – vurderingskriteriet påvirkning af naboers mulighed for byggeri

Skovrejsningen vil kaste en skovbyggelinje på 300 meter fra skovbrynets kant. Det betyder at en række ejendomme, som grænser op til skovrejsningen, vil kunne blive omfattet af en skovbyggelinje. En del ejendomme beliggende op til projektområdet ligger i byzone og er allerede i dag omfattet af en skovbyggelinje.

Der udarbejdes først konkrete planer for skovrejsningen, når der er erhvervet jord til projektet. Placering af lysåbne arealer i tilknytning til naboejendomme vil have indflydelse på skovbrynets placering og vil kunne have af en afbødende effekt i forhold til at begrænse, at eksisterende byggeri begrænser indsynet til skoven og skovbrynet og bevarelsen af skovbrynet som værdifuldt levested for plante- og dyrelivet. I forbindelse med udarbejdelse af den konkrete plan gennemføres en borgerinddragelse, hvor borgerne og naboer har mulighed for at komme med ideer og forslag til planen.

Den konkrete plan for skovrejsning skal VVM-screenes i henhold til miljøvurderingslovens afsnit III, jf. afsnit 3. Den konkrete plan vil bl.a. vise, skovens placering i forhold til tilgrænsende ejendomme, herunder hvor der placeres lysåbne arealer i forhold til bebyggelse i byzone, landsbyer og tilstødende selvstændigt beliggende ejendomme. Det betyder, at der på dette tidspunkt vil være et konkret grundlag for at foretage miljøvurderingen i forhold til skovbyggelinjen.

Vurdering

På baggrund ovennævnte forhold vurderes, at miljøvurderingen ikke giver anledningen til at justere i forslaget til samarbejdsaftalen.

6.2 Høringssvar og samarbejdsaftalen

Der er modtaget 4 høringssvar. Høringssvarene fremgår i deres fulde udstrækning af Bilag 3. Naturstyrelsens bemærkninger til høringssvarene fremgår af afsnit 4.

Vurdering

Høringssvarene giver ikke anledning til ændringer i forslaget til samarbejdsaftalen. Høringssvarene omhandler i vid udstrækning forhold, som bedre kan vurderes i forbindelse med udarbejdelse af den konkrete plan for skovrejsning, når der er gennemført konkrete erhvervelser.

7. Opfølgning på samarbejdsaftalen

Samarbejdsaftalen skaber en økonomisk ramme for skovrejsning i aftalens projektområde. Gennemførelse af skovrejsning forudsætter, at der er lodsejere, som vil sælge jord til projektet. Derfor er det på nuværende tidspunkt uvist, i hvor stort omfang samarbejdsaftalen fører til skovrejsningen i samarbejdsaftalens 20 årige periode.

Når der købes jord til skovrejsningen, vil der bliver udarbejdet en konkret plan for etablering af skovrejsningen. Den konkrete plan vil blive baseret på en grundig forundersøgelse af arealet, som er købt til skovrejsning, og en borgerinddragelse med dialog med borgerne, hvor de kan bidrage med ønsker, ideer og bemærkninger til planen. Dette medvirker til at sikre, at der ud fra en samlet afvejning ikke sker eller kun i begrænset omfang sker uønskede påvirkninger.

De konkrete planer for de enkelte projektetaper vil blive VVM-screenet i henhold til miljøvurderingslovens afsnit III. Her vil der blive foretaget en screening af de konkrete planer i forhold til virkninger på miljøet.

Flere af de påvirkninger, som skovrejsningen vil medføre, overvåges i eksisterende overvågningsprogrammer. Således overvåges udledning af næringsstoffer til vandmiljøet i forbindelse med statens natur- og vandmiljøovervågning (NOVANA). Desuden har VandCenter Syd en meget intensiv overvågning af grundvandets kvalitet i både indvindingsboringer og monitoringsboringer indenfor indvindingsoplandet til Lindved Kildeplads. Endvidere har Højby Vandværk 2 indvindingsboringer ved Fuglekildehøj i den sydlige del af projektområdet, hvor grundvandets kvalitet ligeledes overvåges.

Herudover har VandCenter Syd etableret en vandføringsmålestation i området, hvor Lindved Å krydser Svendborgbanen. Endvidere overvåger VandCenter Syd vandkvaliteten i indvindingsboringerne tilknyttet Lindvedværket.

Naturstyrelsens skovrejsning er både FSC- og PEFC certificeret som bæredygtig skov. Certificeringen betyder at der regelmæssigt laves uafhængige kontroller, såkaldte audits, af om reglerne følges.

På baggrund af ovennævnte forhold vurderes der ikke behov for særskilt overvågning af skovrejsningens indvirkning på miljøet.

8. Bilagsoversigt

Bilag 1: Samarbejdsaftalen (selvstændigt bilag)

Bilag 2: Miljørapport (selvstændigt bilag)

Bilag 3: Høringssvar

Se nedenfor

Bilag 3: Høringssvar

Der er i alt modtaget 4 høringssvar, som nedenfor er gengivet i deres fulde længde.

Høringssvar nr. 1

Bemærkninger til høringssvaret fremgår under afsnit 4.1

Fra: Tenna Malling <tennamalling23@gmail.com>

Sendt: 10. maj 2021 17:42

Til: NST - Fyn postkasse <FYN@nst.dk>

Emne: Høringssvar – miljøvurdering af samarbejdsaftalen om skovrejsning ved Højby og Lindved”.

Hej

Synes det er en dårlig ide at indrage et område der i kommuneplanen er udlagt et mulige byggegrunde.

Der mangler i den grad byggegrunde i Højby til parcelhuse.

Sjovt nok blev dette udskudt til fase 2 grundet trafik på Højbyvej samtidig med der kommer flere og flere biler her ude grundet lejeboliger der opstår i flæng. Dette er åbenbart ikke et problem for trafikken!

Høringsvar nr. 2

Bemærkninger til høringsvaret fremgår under afsnit 4.3

Hej

Tak for et interessant informationsmøde den 14. juni.

Vi vil fortsat gøre opmærksom på at vi er meget bekymrede over hvor indkapslende en evt. skovrejsning vil kunne være omkring vores matrikel.

Vi ønsker på ingen måde skov og høje træer, der efterlader vores matrikel i ren mørke og skygge. I dag har vi åben og solrig matrikel, som vi i den grad nyder.

At de omkringliggende jorde ændres til skov eller beplantes med høje skyggefulde træer, er derfor noget vi vil være meget kede af.

Vi håber det bliver muligt at tage højde for vores bekymring i tilfælde af at der skal rejses skov.

Mange hilsner
Ellinor og Søren Kruse
Lindvedvej 52
5260 Odense S
30649627

2) DE BOTANISKE LOKALITETER I PROJEKTOMRÅDET

Fra Miljørapportens side 18: *"I den øvrige del af projektområdet er der kun få og spredte beskyttede vandhuller, som ligger naturmæssigt isoleret på landbrugsfladerne, dvs. uden sammenhæng med anden lysåben natur... Der er ikke udpeget Natura2000 områder inden for projektområdet og der er ikke registreret arter beskyttet af habitatdirektivet."*

Jeg frygter at I har overset, at der er lokaliteter af største botaniske betydning her. De spredte vandhuller i projektområdet blev gennemgået af Fyns Amt i starten af 1990'erne. I det nuværende projektområde udpegede Amtet 3 vandhuller/moser som værende af henholdsvis Kategori I: Største Botaniske Betydning (lokalitet Odense-13, matr. 7c + 42b, Højby), af Kategori II: Meget Stor Botanisk Betydning (lokalitet Odense-15, matr. 4ba, 4c, 4o m.fl., Højby) samt af Kategori IV: Botanisk Betydning (lokalitet Odense-14, matr. 1cc Lindved Hgd. + 10o Volderslev).

For nærmere gennemgang af plantefund henvises til publikationen: Moser i Fyns Amt - Odense Kommune. Fredningsplanlægning Rapport nr. 21. Fyns Amt, Landskabsafdelingen, 1992. (kan hjemlånes via bibliotek.dk).

Den kødædende plante Vibefedt blev desværre ikke fundet af Fyns Amt i 1990'erne. Men den har været her - for i 1936 omtales Vibefedt som voksende i engene ved Højby Skov. (*Frovin Jensen: Bidrag til Højby Sogns Historie, 1936, Højby Friskole*). Heri listes også de lægeplanter, som vokser i skoven, og som må være bragt hertil af munkene som passede helligkilden i skoven.

3) DET LOKALHISTORISKE - OG ISÆR OM MATR. 53a Højby

Miljørapporten mangler et historisk perspektiv. Da jeg selv interesserer mig for områdets lokalhistorie, vil jeg bidrage med et par oplysninger, der ikke er medtaget i rapporten. Måske kan I skrive et kort historisk afsnit i en ny udgave af rapporten.

Indtil 1800-tallet var der i sammenløbet mellem Lindved Å, Ellekjær Å, og Volderslev Å, et større delta med flere øer og holme. Området kaldes "Søndermosen" (hvis I ser på projektområdet på ældre kort, de såkaldte "Høje Målebordsblade", så fremgår dette tydeligt).

Jeres nyerehvervede jordstykke, matr. 53a, Højby By, skal ses i lyset af det tidligere mose/delta-område. Dette runde højdedrag er også en tidligere ø, nærmere bestemt Trundholm. Ældre kort på lokalhistorisk arkiv viser øen, men på nettet kan jeg henvise til dette ejerlavskort 1809-1848, hvor sognet er opdelt i "Maal", dvs. opmålte enheder:

https://hkpn.gst.dk/mapviewer.aspx?type=o1k_oekort&id=2387&elav=0350551

Zoomes der ind på nordgrænsen af Højby Sogn, ses lidt sydvest for det store matrikelnummer "10B" teksten "Trundholms Maal". På dette kort ses symbolet for skov på hele øen, så matr. 53a har været skovklædt for bare 200 år siden.

Høringsvar nr. 4

Bemærkninger til høringsvaret fremgår under afsnit 4.1 og 4.6.

Fra: michael@kesseldal.dk <michael@kesseldal.dk>

Sendt: 5. juli 2021 15:21

Til: NST - Fyn postkasse <FYN@nst.dk>

Emne: Skovrejsning ved Højby og Lindved

Til Naturstyrelsen.

Vi bor med ca 200 meter grænse direkte op til projektgrænsen i den aller sydligste del. Da vi bor i Faaborg-Midtfyn kommune er vi ikke blevet kontaktet vedr. projektet.

Vi bor som ønsket helt ugenert ift naboer og offentlige arealer, hvorfor vi absolut ikke ønsker at der rejses skov fordi:

- 1: Vi ønsker ikke en skov på den bakke som ligger umiddelbart op til vores grund
- 2: Vi ønsker slet ikke at der bliver offentlig færdsel på omtalte bakke med fuld udsigt til vores have

Mvh

Michael Nøhr Lundsgaard

Catrine Louise Nøhr

Kesselstedet 3

5792 Årslev